

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
МОЈА ОКОЛИНА		
РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ПРВИ	5	180
ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Цјеловит развој свих потенцијала ученика кроз хармонизацију његових способности и усклађивање са очекиваним нивоом развоја, а у циљу што бољег разумијевања властитих искустава и доживљаја из околине. ✓ Кроз игру и активности адекватне узрасту осигурати успјешну интеграцију ученика у вршњачку групу. 		
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> - Упознавање школе, усвајање правила понашања, те разумијевање основних међуљудских односа у заједници (школа, одјељење). - Подстицање формирања радних навика и културе рада. - Упознавање са празницима који се традиционално прослављају у школи и начина на који се обиљежавају. - Развијање осјећаја припадности групи, толеранције и уважавања. - Усвајање елементарних знања о породици и култури живљења у кући/стану. - Упознавање са основним правилима понашања у саобраћају, те развијање одговорности према себи и другим учесницима у саобраћају. - Упознавање са основним карактеристикама мјеста у коме живи и радом људи. - Оспособљавање ученика за оријентацију у времену на основу активности у току дана. - Уочавање основних карактеристика годишњих доба. - Упознавање појма неживе природе и карактеристика појединих материјала (топло, хладно, текстура, растворљивост), те уочавање једноставних узрочно-посљедичних веза. - Упознавање појма живе природе, основних карактеристика, те међусобне зависности биљака, животиња и човјека. - Идентификовање карактеристичних врста животиња и животних средина у којима живе. - Развијање правилног односа према биљном и животињском свијету. - Усвајање основних еколошких навика и елементарних знања везаних за заштиту средине у којој борави. - Усвајање основних знања о грађи човјековог тијела (основни дијелови тијела), те схватање важности здраве исхране, физичке активности и хигијене за здравље човјека. 		

- Оспособљавање ученика да препознају, разликују, упоређују и класификују предмете и бића према задатим особинама.
- Развијање способности одређивања релација и односа у простору.
- Упознавање појмова: тачка, линија, област.
- Развијање прецизности.
- Развијање способности уочавања и формирања скупова према својствима предмета (боја, облик, величина, материјал...) и упоређивање скупова по бројности.
- Његовање математичке радозналости, радних и естетских навика
- Развијање вјештине бројања, читања и писања бројева прве десетице.
- Усвајање појма броја, количине и количинских односа (више, мање, једнако)
- Активно учествовање у планирању и реализацији пројеката школе или одјељењске заједнице као и у организованим посјетама у циљу упознавања околине, живота и рада људи, биљног и животињског свијета околине у којој ученик живи.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Школа	10
2.	Породица	20
3.	Ученик у саобраћају	14
4.	Мјесто у којем живим и рад људи	14
5.	Оријентација у времену	16
6.	Нежива природа, појаве и материјали	16
7.	Животињски и биљни свијет	20
8.	Екологија	5
9.	Човјек и здравље	15
10.	Предмети и бића у простору и односи међу њима	10
11.	Линија и област	6
12.	Скупови	8
13.	Природни бројеви прве десетице	20
14.	Пригодне теме	6

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: Школа (10 часова)

Посебан циљеви:

Упознавање школе, усвајање правила понашања, те разумијевање основних међуљудских односа у заједници (школа, одјељење).

Подстицање формирања радних навика и културе рада.

Упознавање са празницима који се традиционално прослављају у школи и начина на који се обиљежавају.

Развијање осјећаја припадности групи, толеранције и уважавања.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - каже назив своје школе; - именује школски прибор; - сналази се у школском простору; - набраја нека занимања запослених у школи; - именује неке просторије у школи - именује школски намјештај; - чува школску имовину; - именује другове у одјељењу; - сједи, игра се и учи са другарима у одјељењу; - дружи се са другарима без конфликтних ситуација; - односи се према друговима и учитељу са поштовањем и уважавањем; - наводи правила понашања у школи; - понаша се у складу са договореним правилима; - именује права дјетета (право на живот, право на породицу, право на игру, право на школовање); - описује обавезе ученика; - описује начин одржавања хигијене у школи; - чисти радни простор након рада и оставља га уредним, отпатке баца у одговарајућу канту за смеће; - именује значајне догађаје и празнике који се прослављају у школи (школска слава Свети Сава, Дан школе...); - активно учествује у припреми прославе значајних догађаја у школи. 	<ul style="list-style-type: none"> • Моја школа и ја у школи • Радници у школи • Школске просторије и намјештај • Моји другови у одјељењу и моја учитељица/учитељ • Правила понашања у школи • Права и обавезе дјетета (право на живот, право на породицу, право на игру и право на школовање) • Хигијена у школи • Значајни догађаји и датуми у школи
Наставна тема 2: Породица (20 часова)	
Посебни циљ: Усвајање елементарних знања о породици и култури живљења у кући/стану.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик:	

- набраја чланове породице;
- описује живот и рад у породици;
- објашњава улоге, задужења и обавезе чланова породице;
- именује своје улоге у породици (ћерка, син, унук, унука, брат, сестра);
- наводи занимања родитеља;
- објасшњава које послове родитељи обављају у оквиру свог занимања;
- објашњава зашто родитељи раде;
- наводе основне потребе за живот (храна, одјећа и друго);
- именује просторије у кући/стану;
- објашњава намјену просторија у кући/стану;
- описује своју кућу/стан;
- именује намјештај у кући/стану;
- објашњава намјену намјештаја у кући/стану;
- именује кућанске апарате и уређаје;
- објашњава намјену кућанских апарата и начин употребе;
- препознаје уређаје који уз помоћ струје могу да грију, хладе, свијетле, преносе звук, слику или информацију;
- набраја своје играчке;
- наводи играчке које се могу саме покретати и кретати (опуштањем, увртањем, помоћу опруге, играчке на батерије или струју);
- објашњава опасности по здравље од неправилног руковања кућанским апаратима и уређајима;
- наводи средства за одржавање хигијене у кући/стану;
- разликује средства за одржавање хигијене у кући/стану према изгледу и намјени;
- препознаје опасна средства за хигијену;
- описује на који начин учествује у одржавању хигијене у кући/стану;
- именује врсте медија;
- описује медије које зна да користи;
- објашњава како и зашто користи медије;
- именује значајне догађаје и празнике

- Моја породица
- Живот и рад у породици (улоге, задужења, обавезе)
- Односи у породици – Ко сам ј
- Рад и занимање родитеља
- Основне потребе за свакодневни живот (храна, одјећа, хигијена и друго)
- Породица живи у кући/стану
- Намјештај у кући/стану
- Апарати и уређаји у кући/стану
- Моје играчке
- Опасности и сигурно руковање апаратима и уређајума
- Хигијена у кући/стану
- Медији (новине, ТВ радио, интернет, часописи, рекламе, видео игре)
- Позитиван и негативан утицај медија (информативни и забавни садржаји, нарушавање здравља и друго)
- Празници у породици

<p>који се прослављају у породици (рођендан, Божић, Васкрс, Ускрс, Бајрам, Нова година, породична слава...);</p> <ul style="list-style-type: none"> - исприча један традиционални обичај који се обиљежава у породици; 	
Наставна тема 3: Ученик у саобраћају (14 часова)	
<p>Посебни циљ: Упознавање са основним правилима понашања у саобраћају, те развијање одговорности према себи и другим учесницима у саобраћају.</p>	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна своју кућну адресу; - описује правилно кретање од куће до школе; - објашњава куда се крећу пјешаци, а куда превозна средства; - набраја учеснике у саобраћају; - именује основне појмове: коловоз, тротоар, ивичњак, пјешачки прелаз, раскрсница, семафор, саобраћајни полицајац, саобраћајни знак; - именује саобраћајна средства (на друму, прузи, води и у ваздуху); - објашњава правила културног и безбједног понашања у превозним средствима; - описује како се безбједно прелази коловоз, са и без пјешачког прелаза; - идентификује правилно и неправилно понашање у саобраћају 	<ul style="list-style-type: none"> • Од куће до школе • Понашање у саобраћају • Саобраћајни знакови • Саобраћајна средства • Понашање пјешака и путника
Наставна тема 4 : Мјесто у којем живим и рад људи (14 часова)	
<p>Посебни циљ: Упознавање са основним карактеристикама мјеста и радом људи у свом окружењу.</p>	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује мјесто гдје живи (град/село); - наводи најзначајније карактеристике мјеста у којем живи; - набраја занимања људи у мјесту у којем живи; - именује називе алата/прибора које људи употребљавају у својим занимањима; - именује важне објекте на путу до школе (позориште, болница, вјерски објекти и друго); 	<ul style="list-style-type: none"> • Моје мјесто – мјесто у којем живим • Занимања људи у мом мјесту • Важни објекти у мом мјесту • Насеље (село - град) • Природне љепоте мјеста

<ul style="list-style-type: none"> - наводи разлике у изгледу села и града; - објашњава чиме се људи баве у селу, а чиме у граду; - именује ријеку, планину, језеро и сл. у свом мјесту или непосредној околини. 	
---	--

Наставна тема 5 : Оријентација у времену (16 часова)

Посебни циљеви:

Оспособљавање ученика за оријентацију у времену на основу активности у току дана.

Уочавање основних карактеристика годишњих доба.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује главне дијелове дана (јутро, подне, вече); - објашњава да се дан састоји од обданице и ноћи (свијетли и тамни дио дана); - зна и користи поздраве у току дана; - описује активности које обавља у одређеним дијеловима дана; - именује (неке) дане у седмици; - разликује радне дане и викенд; - именује годишња доба; - наводи основне карактеристике годишњих доба (изглед биљака понашање животиња, активности људи, одјећа); 	<ul style="list-style-type: none"> • Дан и дијелови дана (јутро, подне, вече) • Дневни распоред (оброци, долазак у школу, спавање) • Дани у седмици • Годишња доба

Наставна тема 6: Нежива природа, појаве и материјали (16 часова)

Посебни циљ:

Упознавање појма неживе природе и карактеристика појединих материјала (топло, хладно, текстура, растворљивост), те уочавање једноставних узрочно-посљедичних веза.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наводи разлике између живе и неживе природе; - набраја мјеста гдје све има воде; - објашњава значај воде; - експериментом утврди шта се дешава са ледом на повишеној температури; - објашњава како се вода претвара у лед, а како у водену пару; 	<ul style="list-style-type: none"> • Жива и нежива природа • Вода • Особине воде у природи • Предмети од различитих врста материјала • Особине материјала • Магнети • Ваздух

<ul style="list-style-type: none"> - препознаје и именује различите врсте материјала; - чулним искуством одређује особине материјала (глатко, храпаво, тврдо, прозирно...); - именује предмете који се могу правити од одређених материјала - користи магнет у игри; - наводи предмете који су напуњени ваздухом. 	
Наставна тема 7 : Животињски и биљни свијет (20 часова)	
<p>Посебни циљеви: Упознавање појма живе природе, основних карактеристика, те међусобне зависности биљака, животиња и човјека. Идентификовање карактеристичних врста животиња и животних средина у којима живе. Развијање правилног односа према биљном и животињском свијету.</p>	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује поједине животиње које живе у различитим срединама (шума, ливада, бара, море); - именује и разликује типичне врсте животиња у свом окружењу; - описује различите облике кретања животиња; - именује животиње које живе у води; - препознаје птице и кретање птица - именује и разликује домаће животиње; - именује младунчад домаћих животиња; - објашњава како се човјек брине за домаће животиње; - именује кућне љубимце; - објашњава бригу о кућним љубимцима; - именује и разликује дивље животиње; - наводи опасности од дивљих животиња; - именује и разликује воће; - именује и разликује поврће; - препознаје и именује карактеристичне биљке на њиви (кукуруз, пшеница) - именује украсне биљке у кући и дворишту; 	<ul style="list-style-type: none"> • Животињски свијет околине (сисари, водене животиње, птице, инсекти и гмизавци) • Животиње у води • Птице • Домаће животиње • Кућни љубимци • Дивље животиње наше околине • Воће • Поврће • Житарце • Украсно биље

Наставна тема 8 : Екологија (5 часова)**Посебни циљеви:****Усвајање основних еколошких навика и елементарних знања везаних за заштиту средине у којој борави.****ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ****САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ**

Ученик:

- препознаје и описује чисту и загађену околину у свом окружењу
- набраја начине одржавања чисте околине.

- Чиста и загађена околина

Наставна тема 9 : Човјек и здравље (15 часова)**Посебни циљеви:****Усвајање основних знања о грађи човјековог тијела (основни дијелови тијела), те схватање важности здраве исхране, физичке активности и хигијене за здравље човјека.****ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ****САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ**

Ученик:

- набраја основне дијелове тијела (глава, труп, руке и ноге);
- демонстрира могућности свога тијела (покрет, став, различити положаји);
- објашњава важност исхране и хигијене за заштиту здравља човјека;
- наводи физичке активности које свакодневно обавља;
- именује врсте хране;
- именује средства за личну хигијену (четкица за зубе, паста за зубе, чешаљ, сапун и друго);
- правилно користи средства за личну хигијену;
- у школу долази уредан, очешљан и чист;
- препознаје и именује емоције: срећа, туга, љутња и страх.

- Моје тијело – то сам ја
- Бринем о свом здрављу (исхрана, лична хигијена, физичка активност)
- Лична хигијена
- Емоције

Наставна тема 10: Предмети и бића у простору и односи међу њима (10 часова)**Посебни циљеви:****Оспособљавање ученика да препознају, разликују, упоређују и класификују предмете и бића према задатим особинама.****Развијање способности одређивања релација у простору.****ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ****САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ**

Ученик:

- уочава и именује предмете и бића у

- Својства предмета: боја, облик, величина, површина, материјал

<p>непосредној околини;</p> <ul style="list-style-type: none"> - посматра и описује предмете из своје околине (боја, облик, величина, материјал и друго); - групише предмете на основу заједничких особина (боја, облик, величина, материјал); - уочава и упоређује бића и облике предмета из непосредне околине; - објасњава и приказује различите односе међу предметима; - употребљава различите врсте материјала које сијече, лијепи, раставља, саставља и друго; - разликује дијелове и цјелину. 	<p>(природни и вјештачки материјали)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Класификовање бића и предмета из непосредне околине (величина, дужина, ширина, висина) • Упоређивање бића и предмета из непосредне околине (величина, дужина, ширина, висина) • Односи у простору (испред, иза, лијево, десно, горе, доље, изнад, испод и друго) • Комбиновање облика и материјала (израда дводимензионалних и тродимензионалних фигура) • Правимо слагалицу
---	---

Наставна тема 11 : Линија и област (6 часова)

Посебни циљеви:

Упознавање појмова: тачка, линија, област.

Развијање прецизности.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује и црта праву, криву, отворену и затворену линију; - спаја тачке и формира различите облике: - на конкретним примјерима користи појмове унутрашност и спољашњост (именује, сортира предмете унутра и изван) 	<ul style="list-style-type: none"> • Линија (права, крива, отворена и затворена) • Тачка (спајање тачака) • Унутрашњост и спољашњост (унутар, изван и на)

Наставна тема 12 : Скупови (8 часова)

Посебни циљеви:

Развијање способности уочавања и формирања скупова према својствима предмета (боја, облик, величина, материјал) и упоређивање скупова по бројности.

Његовање математичке радозналости, радних и естетских навика.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уз помоћ дидактичког материјала прави скупове; - црта скупове; - формира скупове на основу неке заједничке особине; - формира скуп са истим или различитим бројем елемената; - упоређује скупове придруживањем/ издвајањем елемената. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скуп и елементи скупа

Наставна тема 13: Природни бројеви прве десетице (20 часова)

Посебни циљеви:

Развијање вјештине бројања, читања и писања бројева прве десетице.

Усвајање појма броја, количине и количинских односа (више, мање, једнако).

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<ul style="list-style-type: none">- броји;- разбраја уз помоћ штапића/прстију;- чита и пише бројеве;- одређује количину нечег (пуно, мало, нема);- одређује количинске односе (исто, више, мање);- користи број да прикаже бројност скупа;- формира скуп на задати број;- рачуна у оквиру прве десетице (придружује/издваја предмете, уз помоћ скупова, уз помоћ рачунаљке, уз помоћ штапића/прстију).	<ul style="list-style-type: none">• Бројање• Бројеви• Колико је чега• Рачунање у оквиру прве десетице

Наставна тема 14 : Пригодне теме (6 часова)

Посебни циљеви:

Активно учествовање у планирању и реализацији пројеката школе или одјељењске заједнице као и у организованим посјетама у циљу упознавања околине, живота и рада људи, биљног и животињског свијета околине у којој ученик живи.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none">- учествује са осталим ученицима на школским приредбама, излету, посјети;- описује своја искуства са остварених активности;- изради илустрацију догађаја/искустава након реализоване посјете/излета.	<ul style="list-style-type: none">• Посјете и излети• Учествовање на приредбама

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

Наставни програм за предметно подручје Моја околина у првом разреду у корелацији је са одређеним темама (исходима и садржајима) предметних подручја: Говор, изражавање, стварање и Ритмика, спорт, музика.

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Овај наставни програм усклађен је са редовни наставним програм Моје околине за први разред. Иако се садржаји (теме и појмови) међусобно прате, присутна је значајна разлика у циљевима и исходима учења. Циљеви и исходи учења су дефинисани у складу са карактеристикама и специфичностима ученика са лаким општењем интелектуалног функционисања. Фонд часова за одређене теме дат је оквирно, и могуће га је мијењати у

складу са потребама ученика.

Поред разлике у исходима учења (дефинисаним за ученике са лаким оштећењем интелектуалног функционисања и за ученике типичног развоја), постоје разлике у методама и техникама поучавања као и у наставним средствима. Потребно је што више у раду користити методе демонстације и илустрације, а кад је год могуће практиковати амбијентално учење. Користити различите дидактичке материјале, апликације и мултимедијална наставна средства. У што већој мјери слиједити принцип очигледности. У раду користити дјечију игру и игролике активности, а ученицима осигурати прилике да искусе успјех и задовољство.

Имати на уму да исходи наведени у овом програму представљају оквирно и уопштено дата очекивања, а од наставник ће у односу на конкретне потребе и могућности ученика вршити њихову операционализацију и конкретизацију. Нпр. могуће је за исходе у којима се наводи да ће ученици нешто именовати, дефинисати да ће ученик показати или издвојити из групе појмова жељени појам, или ако је дефинисано да ће ученик само именовати неки појам могуће је дефинисати да ће ученик именовати и објаснити појам и слично.

Рад, напредовање и постигнућа ученика потребно је пратити у континуитету.